

QUÈ VOL DIR VIURE AMB DIGNITAT?

**Viure amb dignitat és saber
viure lliurement i responsablement**

És en els grans principis humans on es copsa la grandesa del ser humà, però també on es pot copsar la seva fragilitat. Una concepció molt general i abstracta pot unir als homes, com ara l'amor, els drets humans, la llibertat; però la nostra vida transcorre en les coordenades de la realitat i concreció, no de l'abstracció. Per això sota els grans principis humans s'amaguen sovint realitats concretes diametralment oposades.

Un d'aquests conceptes, un d'aquests grans principis és la dignitat de l'ésser humà. Precisament la dignitat és també la referència i bandera de la nostra ONG. Ens mou la dignitat de tot ser humà per fer alguna cosa plegats, per compartir les nostres vides conjuntament. Però què vol dir viure amb dignitat?

El filòsof i teòleg Francesc Torralba en el seu llibre "Cent valors per viure" (Lleida: Pagès editors, 2003²) respon a aquesta pregunta de manera senzilla i clara: "viure amb dignitat és saber viure lliurement i responsablement". Si ens fixem hi ha com dos moviments: "saber viure" i "lliurement i responsablement". El "saber viure" integra l'acció amb la reflexió i viceversa. Viure amb dignitat implica un comprometre's en el dia a dia amb sentit, fet que he d'anar aprenent i polint

editorial

tot al llarg de la meua vida. El "lliurament i responsablement" ens parla d'aquest viure, que implica la meua persona i la persona de l'altra. No és cap vida digna la que ignora l'altre; no pot haver vida digna amb un menyspreu del jo.

Avui en dia sembla que la dignitat només es redueixi a "viure lliurement" a qualsevol preu, oblidant-nos del "saber" i del "responsablement". Res de saber, doncs qui no té altre horitzó que la seva persona no té res per a aprendre. Res de responsablement, doncs els altres no m'interessen. En aquest sentit corroborem les paraules del bisbe auxiliar de Barcelona, Joan Carrera: "Mirant més cap al conjunt del cos social, preocupa l'augment imparable de les exigències de benestar, de solucions, de seguretat... en contrast amb una certa disminució de l'autoexigència, del recurs a la via educativa, de l'acceptació del risc. Quan s'erosiona el sentit de la responsabilitat també en resulta afectada la solidaritat, ni que verbalment es mantingui a l'alça. Som tots, a fi de comptes, els interpellats per tantes pancartes que diuen 'volem ja', 'exigim'..."

Segur que hem conegut i coneixem persones que han viscut i viuen amb dignitat i que ens esperonen amb el seu exemple. Joan Pau II ha estat, sens dubte, una d'aquestes persones. Que el seu exemple no ens passi desapercbut.

El Consell

TIPOLOGIA DEL VOLUNTARIAT SOCIAL

Des d'una concepció personalista o cristiana el voluntariat social més autèntic és el que respon a una relació interpersonal

Les tipologies o „etiquetes“ que els sociòlegs o investigadors fan sobre un fenomen social no sempre coincideixen amb la realitat concreta del dia a dia, doncs aquesta és molt més rica i complexa i per tant escapa de qualsevol classificació o taxonomia. No obstant s'ha de reconèixer que les „etiquetes“ ajuden a situar-se respecte a la realitat estudiada i aporten unes claus d'interpretació que poden facilitar un diàleg fecund envers aquesta realitat.

La realitat del voluntariat social no és aliena a aquest fet de la classificació. En el llibre “Repensar el voluntariat social des de la doctrina social de l'Església” (Madrid: San Pablo, 2004) Jesús Sastre fa un repàs d'algunes

pensaments

tipologies sobre el voluntariat social i al final ens presenta un resum de les mateixes en forma de taula, que és la que segueix.

Des d'una concepció personalista o cristiana el voluntariat social més autèntic és el que respon a una relació interpersonal entre l'agent i el destinatari, és a dir, al model de “trobada”. Això, no obstant, no sempre és possible, per la qual cosa el model de “cooperació” també s'aproxima a l'ideal de voluntariat social. El voluntariat “espectacle” o bé el voluntariat de “campanyes” són models que en el millor dels casos haurien de servir per a accedir als altres tipus de voluntariat, el de “cooperació” i el de “trobada”, encara que no sempre és així.

Édison Fañanás Lanau

TIPOLOGIA DEL VOLUNTARIAT					
ELEMENTS CONSTITUTIUS	METODOLOGIA	ESPECTACLE	CAMPANYS	COOPERACIÓ	TROBADA
		Festivals	Informació	Organització	Presència
	CAMÍ	Mitjans de comunicació ONGs	Mitjans de comunicació ONGs	ONGs - Voluntariat	ONGs - Voluntariat
	VISIÓ DEL CONFLICTE	Desgràcia	Xacra	Desajustament del sistema	Desequilibri radical N/S
	GRAU D'IMPLICACIÓ	Ni seguiment ni procés	Seguiment econòmic	Seguiment de projectes	Processos d'acompanyament
	MODEL DE VOLUNTARIAT	Col·laboradors en els espectacles	En situacions límit	Enggada de projectes	Alternativa a la societat
	HORIZÓ	Mantenir el desordre	Pal·liar efectes catàstrofes	Ajuda promocional	Transformació social
	EFFECTES PER ALS AGENTS	Consumir solidaritat	Desculpabilització	Presa de consciència	Configurar un projecte de vida
	EFFECTES PER A DESTINATARIS	Éssers sense rostre o descontextualitzat	Alleugeriment	Dependència per a realitzar projectes	Protagonistes del seu alliberament
	MODEL ÈTIC	Postmodernisme	Emotivisme	Consens	Compassió
	PARAULA CLAU	MERCAT	AJUDA	DESENVOLUPAMENT	TRANSFORMACIÓ

UNA CARTA DES DEL BRASIL

El projecte pretén recolzar el desenvolupament de l'agricultura familiar ecològica, enfront el model neoliberal de l'agronegoci de la soja i del cotó

São Félix do Araguaia, 28 de març de 2005

Benvolguts companys i companyes de Clam per la Dignitat,

Primer de tot, fer-vos arribar a tots desde el Brasil, una forta abraçada i, junt al vostre, també un crit d'esperança. Us escric aquestes ratlles desde l'Assentament Glewa Dom Pedro, a uns 180Km d'on visc des de fa 3 anys: São Félix do Araguaia, a l'estat del Mato Grosso, a l'interior del Brasil. Per ser més concrets, sóc a casa del meu amic Edison, que ara és a dins sense perdre detall de la novel·la de les vuit, en una mini televisió que funciona, intermitent això sí, amb l'energia acumulada del sol.

L'Edison és un dels primers "posseiros" que va entrar a l'Assentament Glewa Dom Pedro ara fa deu anys, quan l'Institut Nacional de Colonització i Reforma Agrària (INCRA) en va comprar les terres a un dels més grans terratinents de la regió.

Avui la família de l'Edison sobreviu venent farina de mandioca i de les esporàdiques feines de braçal, que fa en les terres dels grans propietaris. Tot i això, no acaba guanyant mai més d'un salari mínim, uns 75 euros al mes.

La casa de l'Edison és feta de palla i fang, com la de la majoria de les gairebé 5.000 famílies que viuen en assentaments de la Regió. S'aixeca cada dia a les 5 del matí per collir uns quants quilos de mandioca. Després, sac a l'espatlla, camina més de 3Km per dur-la a la "farinheira" comunitària, què han muntat entre unes quantes famílies.

Mentre treballen, homes i dones aprofiten per posar-se al dia de les novetats de l'assentament. Xerren, riuen i canten, mentre les seves siluetes transformades a cops de sol i treball, es difuminen entre el fum i la calor dels forns que torren pausadament la mandioca.

El dissabte és dia de fira a São Félix do Araguaia. Un camió vell i troncat recull als posseiros carregats amb seus sacs de farina i d'altres (pocs) productes que porten per vendre. Després de vuit o deu hores de viatge sobre la carrosseria, arribaran a ciutat i, amb sort, aconseguiran tornar a casa amb uns quants reals a la butxaca.

experiències

Aquests dies aquí, estem aprofitant per fer visites a cada una de les petites propietats dels assentats, per veure com van les feines del Projecte. L'Abilio, un jove brasiler, tècnic agrícola de la Comissão Pastoral da Terra (CPT), n'és el responsable.

El Projecte que els de l'Associação de Educação e Assistência Social Nossa Senhora da Assunção (ANSA) estem duent a terme, el vam començar a l'octubre del 2004, amb l'ajut de Mans Unides i té com a objectiu principal "millorar les condicions de vida, socials i econòmiques, de les famílies de l'assentament, a partir de la implementació comunitària de sistemes agroecològics de producció".

Treballem en tres línies d'acció:

1. Incentivar el conreu i recol·lecció de fruites natives de la regió, com ara el maracujá, la pinya o l'acerola, en sistema agroecològic. Per això hem ampliat el projecte de microcrèdits, que desenvolupem aquí desde l'any 2000 sota el nom de Crédito Popular Solidário, a tot el territori d'aquest assentament.

2. Garantir una sortida comercial de les fruites, transformant-les en polpa congelada per a fer suc, a les instal·lacions d'un altre dels projectes de ANSA: la Fàbrica de Polpes Araguaia, que té precisament aquesta finalitat.

3. Treballar aspectes de formació, capacitació, sensibilització, conscientització i cohesió de grups, que la Comissão Pastoral da Terra desenvolupa.

Amb tot això, el projecte pretén recolzar el desenvolupament de l'agricultura familiar ecològica, enfront el model neoliberal de l'agronegoci de la soja i del cotó, que les grans indústries i els "grans" interessos pretenen imposar a qualsevol preu.

El Brasil s'ha tornat en pocs anys, un dels més grans exportadors de soja del món i la seva (macro)economia té una forta dependència de la venda exterior de productes agrícoles, però el preu que la majoria dels seus habitants està pagant és altíssim: campions de món en destrucció ambiental de l'Amazones, més el 50% de la població en estat d'extrema pobresa, treball esclau, assassinats per conflictes de terres,...la llista és llarga.

Des de fa més de 30 anys, la Prelatura de São Félix do Araguaia, amb el nostre bisbe Pere Casaldàliga al capdavant, ve denunciant aquests abusos i les nefastes conseqüències que el model neoliberal porta per a la majoria dels brasilers. Enfrontant l'assassinat d'alguns dels seus membres, amenaces de mort, crítiques i moltes pressions, aquesta Església tan especial ha aconseguit fer sentir el seu crit en favor de la dignitat i la justícia, però sobretot ha sabut transmetre al seu poble, un missatge constant d'esperança que avui, il·lumina cada un i cada una de les persones d'aquest poble humil.

Raul Vico Ferré
São Félix do Araguaia, Mato Grosso
Brasil

Algunes Traduccions per situar el text:

Assentament: Terra guanyada al latifundi, ja sigui mitjançant alguna expropiació realitzada pel govern o resultat d'una ocupació. Aquesta terra és dividida entre les famílies sol·licitants (o ocupants) i delimitada pel govern. Per la seva localització i estructura, la majoria dels assentaments estan mancats de qualsevol tipus d'infraestructura.

Posseiros / Assentats: Propietaris d'una "posse", o tros de terra de petites dimensions dins d'un assentament.

Farinheira: Local adaptat on es fabrica la farina de la mandioca.

Per ampliar aquesta informació:

www.prelaziasaofelixdoaraguaia.uol.br
www.cptnac.com.br
www.mst.org.br

comunicacions

- Sota el lema "Per la família i les llibertats. Ara és hora d'actuar" es va celebrar a Barcelona el 6 de març un acte per afirmar el valor del matrimoni i la família convocat per les entitats del Pacte per la Vida i la Dignitat, entre les que es troba "Clam per la Dignitat". L'acte va suposar un èxit de participació.

- Del "Sopar de la Fam" realitzat l'11 de març a la parròquia dels Josepets de Barcelona es van recollir 250 Euros: moltes gràcies!

- El dissabte 14 de maig es van celebrar les exèquies a Barcelona del senyor Xavier Casellas, pare de la Maria, el Xavier i la Blanca. La família Casellas Rocabert va acollir al juliol de 1998 a la Patrícia Sinthumule, quan cinc joves sudafricans van dur a terme un camp de treball a Barcelona. Ens unim al dolor i la pregària de la família. Al cel sigui.

- S'ha concedit una beca d'estudis al jove Rabelani Witness Sinthumule, fill de la Patrícia Sinthumule. La beca és només per un any i, segons els resultats i la nostra disponibilitat econòmica, prorrogable per altres cursos.

- Des del número anterior, el butlletí "CexDe" s'envia no només per correu electrònic, sinó també per correu postal a tots els socis i alguns amics i simpatitzants de "Clam per la Dignitat". Ens llegeixen a Sudàfrica, Colòmbia, Perú, Índia, Austràlia i, per descomptat, a Espanya i Alemanya.

- A partir d'aquest número editem també el butlletí en alemany! Gràcies a la col·laboració desinteressada d'amics alemanys i espanyols, fem realitat que el "CexDe" es pugui publicar en quatre idiomes: català, castellà, anglès i alemany.

- El nostre amic alemany Ralf Kammerer assumeix la tasca del disseny i actualització de la nostra pàgina web així com el disseny del butlletí a canvi d'una simbòlica retribució econòmica: moltes gràcies!

- Finalment no s'ha fet el viatge previst a Sudàfrica al maig ni es durà a terme el proper estiu un camp de treball. El projecte "MaS" continua endavant amb el desig que aviat ens puguem desplaçar a Sudàfrica novament.

- La reunió prevista de "Clam per la Dignitat" del 8 de maig s'ha traslladat al 17 de juliol, on es durà a terme una jornada de convivència i formació a Sant Just Desvern (Barcelona).

- "Claim for Dignity e.V." celebrarà la seva Assemblea anual a finals de juliol a Tübingen.

Edita Clam per la Dignitat

Dipòsit legal: B-21.860-2004

C/ Major 49

08960 Sant Just Desvern

Barcelona

Tel. i fax: (+34) 932 172 112

Registre Assoc. Generalitat:

Núm. 27.209, sec. 1a de Barcelona

NIF: G-63.112.189

C/c: 3025-0004-33-1433212631

clamdignitat@clamdignitat.org

www.clamdignitat.org

claimfordignity@claimfordignity.org

www.claimfordignity.org

Claim for Dignity e.V.

eingetragener gemeinnütziger Verein

Konrad-Adenauer-Str. 50/42

72072 Tübingen

Tel. u. Fax. (+49) 7071 / 94 24 03

Kontonummer 7354948

KSK Esslingen BLZ 61150020

Vereinsregister Nr. 1458

Amtsgericht Tübingen